

demie práce a Českého geobotanického komitétu. Působil jako tajemník Mezinárodní společnosti půdoznalecké.

Jeho plodný život skončil 21. července 1960 v Mariánských Lázních. Myslím, že životní příběh J. Spirhanzla může být zejména pro mladou generaci velmi inspira-

tivní a je ostudné, že se na něho téměř zapomnělo. Proto zvu každého, kdo bude mít zájem, aby se přidal k právě vznikající Společnosti Jaroslava Spirhanzla. Jejím cílem je propagace půdoznalství, osvěta a vzdělávací činnost, ale také péče o odkaz tohoto mimořádného člověka.

2 Chalupa u Králů ve Včelákové Lhotě stojí dodnes. Orig. J. Spirhanzl Duriš. Podle: Věstník Českého zemědělského musea (1940), z archivu autora
3 Pamětní deska na rodném domě J. Spirhanzla v Sedleci, která byla umístěna v r. 2010. Foto J. Hladký

Jaroslav Boháč

RECENZE

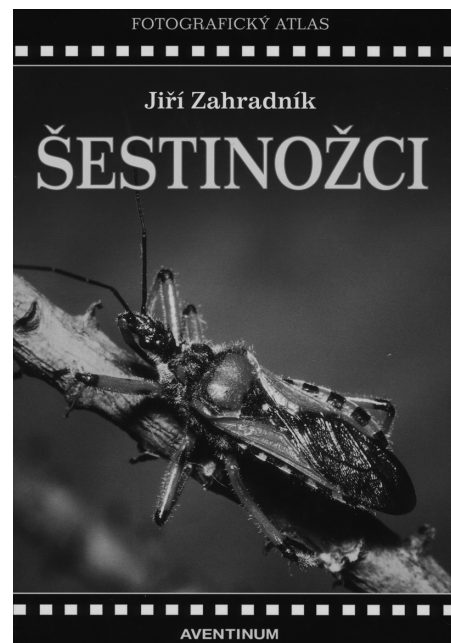
Jiří Zahradník: Šestinožci

Hmyz (*Insecta*, ale také *Hexapoda* – šestinožci) patří k nejpočetnějším skupinám organismů na naší planetě. Mezi hmyz se donedávna řadily i další skupiny šestinožců – zejména chvostokoci (velmi početná půdní a epigeická skupina ve všech typech suchozemských ekosystémů), nebo méně známé a početné hmyzenky a vidličnatky. Přestože jsou uvedené skupiny bezobratlých nesmírně důležité pro člověka, jejich význam není širokou veřejností zcela doceňován. Jiří Zahradník se snaží už několik desítek let s velkou odbornou

i popularizační erudicí přiblížit tyto všude přítomné živočichy. I díky jemu lidé poznávají krásu a zajímavý způsob života šestinožců.

Nově vydaná kniha především představuje velmi dobře zpracovaný přehled hlavních skupin bezobratlých se 6 končetinami. Kromě druhově nejbohatší třídy hmyzu zahrnuje krátkou informaci o dalších šestinohých bezobratlých, jako jsou hmyzenky (*Protura*), chvostokoci (*Collembola*) a vidličnatky (*Diplura*). Každá uvedená skupina je stručně charakterizována (stavba těla, ontogeneze, bionomie, rozdělení na hlavní podskupiny a rozšíření s uvedením počtu známých druhů). Vybráni byli reprezentativní zástupci, kteří jsou také více či méně podrobně popsáni. Všechny druhy jsou zobrazeny na kvalitních fotografiích z přírody.

Doc. RNDr. Jiří Zahradník, CSc., (dnes píše a fotografuje v rodném kraji kolem Lomnice nad Popelkou) navazuje na svá předešlá díla vydaná v tomto nakladatelství – např. Brouci (Aventinum 2008) a Náš hmyz, kde byl spoluautorem – ilustrátorem František Severa (Aventinum 2007). Přesto jsou Šestinožci v mnohém jiní. Především je záměrně omezen prostor věnovaný skupinám publikovaným v minulosti (např. uvedení brouci). Na druhé straně jsou rozšířeny informace o některých skupinách, které se často v populárně-vědecké literatuře opomíjejí (např. stejnokřídlí, dvoukřídlí). Velmi pěkná je část zabývající se blanokřídlými, jejichž larvy vytvářejí háčky (novotvary na rostlinách), v nichž potom žijí (např. žlabkovití). S těmito

nápadnými útvary se běžný milovník přírody setkává a často neví, kam je zařadit.

Nápadité je pojmenování jednotlivých kapitol zabývajících se různými skupinami hmyzu (Jejich život je velmi kratičký, Do uší opravdu nelezou, Přijímají více potravy než spotřebují atd.). Taková charakteristika různých řádů hmyzu (jepice, škoři, stejnokřídlí) je pro širokou veřejnost mnohem lépe zapamatovatelná než odborné taxonomické označení.

Vysoká kvalita fotografií pořízených zásadně v přírodních podmínkách a krásný český jazyk jsou pro knihy J. Zahradníka standardem. Předložená publikace jistě potěší zájemce o přírodu a podnítl zájem o rozmanité šestinožce.

Aventinum, Praha 2011, 224 str., 407 barevných fotografií. Doporučená cena 499 Kč

Foto J. Zahradník